

Posudek vedoucího bakalářské práce Martiny Vostalové

Makaton

Martina Vostalová se ve své bakalářské práci zaměřila na jednu z forem alternativní a augmentativní komunikace - Makaton, komunikační prostředek, který kombinuje mluvenou řeč a manuální znaky. Na tento systém nahlíží nejen z hlediska speciálně-pedagogického (jak je tomu u nás zvykem), ale zaměřuje se i na parametry a způsob vytváření samotných znaků. Práce komplexně mapuje vznik, vývoj, strukturu a využití Makatonu v českém prostředí a je tak první ucelenou prací o tomto způsobu komunikace u nás.

Úvodní tři kapitoly jsou věnovány alternativní a augmentativní komunikaci obecně, zaměřují se na poruchy komunikace, při kterých je využívána a na jednotlivé metody, které používá. V těchto kapitolách diplomantka prokazuje, že se seznámila s dostupnou českou odbornou literaturou a umí ji zpracovat do přehledného a stručného textu.

Čtvrtá kapitola je již věnována komunikačnímu systému Makaton. Zde bych ocenila zejména přímou spolupráci s centrem pro AAK a Mgr. Lucíí Laudovou, autorkou českého Makatonu. Diplomantka tak mohla zmapovat vznik a vývoj českého Makatonu v celé jeho šíři a doplnit tak dosud publikované informace o nové poznatky. Máme také možnost nahlédnout do slovníku Makatonu, který bohužel doposud neexistuje v obrazové podobě (je tedy otázkou, do jaké míry jsou rodiče schopni si jednotlivé znaky, které se naučí v kurzu, přesně zapsat, zapamatovat a následně používat).

V teoretické části práce bych ocenila větší využití zahraniční odborné literatury, které by jistě přineslo mnoho nových poznatků.

Poslední dvě kapitoly tvoří praktickou část práce. Autorka sama se zúčastnila kurzu Makatanu, kde se naučila jednotlivé znaky, které dále podrobněji rozebírá. Využívá také své znalosti českého znakového jazyka a blíže se zaměřuje na skupinu znaků, které jsou z českého znakového jazyka převzaty avšak s určitými modifikacemi. Na základě změn jednotlivých parametrů znaků zkoumá strategie, které byly při zjednodušování znaků použity. Ukazuje se, že znaky byly měněny spíše intuitivně a neexistují žádná předem stanovená a následně dodržovaná pravidla (některé modifikované znaky jsou dokonce těžší než jejich „předlohy“). Můžeme nicméně říci, že alespoň využívané tvary ruky patří skutečně k těm artikulačně jednodušším (i když jejich změny, jak vyplývá z tabulek, také nejsou zcela systematické). Bylo by určitě zajímavé zaměřit se podrobněji i na znaky nově vytvořené, případně i na znaky zcela přejaté ze znakového jazyka.

Za velmi přínosnou považuji poslední kapitolu, ve které autorka přináší kazuistiku dětí, které při komunikaci využívají Makaton. Sestavila je na základě řízeného rozhovoru s maminkami těchto dětí a osobního setkání s nimi. Kromě zajímavých příběhů můžeme posoudit i možnost praktického využití komunikačního systému Makaton, který je sice

hodnocen kladně, zejména pro nastartování komunikace s dítětem, ale pro rozvinutější komunikaci je pokládán za nedostačující. Bylo by určitě zajímavé porovnat tato zjištění se zkušenostmi ze zahraničí, kde, jak se zdá, se tento systém využívá mnohem více než u nás.

Závěr: Bakalářská práce Martiny Vostalové splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být dobrým podkladem k obhajobě.

24. ledna 2011

Mgr. Lenka Okrouhlíková

Návrh hodnocení: výborně